

1. Do jakiej wysokości można przekraczać linie budżetowe w danym okresie wydatkowania, nie przekraczając równocześnie budżetu partnera w danym okresie?

Program daje możliwość dokonywania przesunięć pomiędzy liniami budżetowymi bez konieczności uzyskania uprzedniej zgody Instytucji Zarządzającej lub Komitetu Sterującego w wysokości do 20% budżetu projektu (za wyjątkiem przesunięć na poczet linii budżetowej 8 wiążących się z włączeniem dodatkowych pozycji, nieprzewidzianych we wniosku aplikacyjnym oraz przesunięć pomiędzy liniami budżetowymi 2 i 6 w stopniu uniemożliwiającym aktywny udział instytucji danego partnera w projekcie). Tzw. reguła 20% stanowiąca podstawę do przesunięć tego typu nie wprowadza dodatkowych ograniczeń w zakresie jej stosowania w czasie. Kwestia przesunięć w czasie regulowana jest przez odrębne przepisy.

* Szczegółowe informacje dotyczące procedury modyfikacji projektów są zawarte w "Project Management Handbook. Section III Project Changes", s. 73 i nast. Podręcznik jest dostępny na oficjalnej witrynie internetowej programu CADSES pod adresem: http://www.cadses.net/media/files/pmh_complete.pdf

2. Jak długo trwa procedura związana ze zmianą partnera w projekcie?

Weryfikacja wniosków trwa z reguły 20 dni roboczych. Faktyczny okres weryfikacji uzależniony jest w znacznej mierze od poprawności formalnej przedłożonych dokumentów oraz od charakteru zamierzonych zmian. W przypadku konieczności uzyskania uprzedniej zgody Komitetu Sterującego na dokonanie zmian (tj. w odniesieniu do zmiany partnera, kiedy wiąże się to z przesunięciem/przekazaniem na rzecz nowego partnera środków w wysokości przekraczającej 20% budżetu projektu), okres ten wydłuża się odpowiednio.

3. Jak rozliczać wydatki na zakup materiałów biurowych dla potrzeb realizacji projektu, na które w pierwszej wersji aplikacji zaplanowano środki w linii budżetowej nr 7, a które ostatecznie zostały usunięte przez koordynatora projektu w ostatniej wersji wniosku?

Reguła 20% daje możliwość dokonania odpowiednich przesunięć w budżecie, pod warunkiem, iż planowane wydatki są niezbędne dla realizacji projektu i odpowiadają profilowi działań wskazanych we wniosku aplikacyjnym. Ostatecznej weryfikacji w tym względzie dokonuje jednostka certyfikująca na podstawie przedłożonych dokumentów.

4. Jak rozliczać koszty przesyłek, które audytor sugeruje ująć w linii budżetowej nr 1 w sytuacji, gdy w aplikacji partnera projektu w linii budżetowej nr 1 nie zaplanowano środków na takie wydatki?

Patrz odpowiedź powyżej (pytanie 3).

5. **Jak rozliczać wydatki związane z bieżącą realizacją projektu, np. zakup potrzebnego oprogramowania lub nowej wersji programu – generalnie wydatki, których partner projektu nie mógł przewidzieć i zaplanować w okresie przygotowywania aplikacji?**

Patrz odpowiedź powyżej (pytanie 3).

6. **Jaki jest harmonogram przekazywania środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego?**

Komisja Europejska przekazuje środki dla programu w oparciu o wnioski o płatność przedłożone przez Instytucję Płatniczą sporządzone z kolei na podstawie otrzymanych wniosków o płatność partnerów wiodących projektów oraz Państw Członkowskich (w odniesieniu do wydatków w ramach pomocy technicznej). Zgodnie z zapisami §30 Rozporządzenia Rady nr 1260/1999, Komisja powinna realizować płatności w terminie 2 miesiące od daty otrzymania poprawnego wniosku o płatność. Płatności ze strony Instytucji Płatniczej realizowane są w miarę dostępności środków.

7. **Czy w przypadku wątpliwości związanych z kontrolą I stopnia (audytem) Wspólny Sekretariat Techniczny z Drezna może podejmować wiążące rozstrzygnięcia?**

Polscy partnerzy projektowi mogą zwracać się z prośbą o wykładnię do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego za pośrednictwem *Krajowego Punktu Kontaktowego CADSES* działającego w ramach Departamentu Współpracy Terytorialnej MRR.

Z uwagi na to, że za kontrolę I stopnia odpowiadają państwa członkowskie polscy partnerzy w projektach CADSES, oprócz respektowania w odpowiednim zakresie prawodawstwa Unii Europejskiej, są zobowiązani do przestrzegania reguł krajowych, zawartych w:

- wytycznych opracowanych przez MRR, Władzę Wdrażającą Program Współpracy Przygranicznej Phare *”Kwalifikowalność wydatków i kontrola I stopnia w ramach programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III B CADSES (Central European Adriatic Danubian South-Eastern European Space). Wytyczne”*, wersja robocza (niezatwierdzona), Warszawa, maj 2006r. Wytyczne są dostępne na oficjalnej witrynie internetowej WWPWP: <http://www.wwpwp.gov.pl/files/finanse/PODRECZNIK%20CADSES%2024.05.pdf>
- wytycznych opracowanych przez MRR *„Kwalifikowalność wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Wytyczne”*, Warszawa, marzec 2006r. Wytyczne są dostępne na oficjalnej witrynie internetowej ministerstwa: <http://www.kwalifikowalnosc.gov.pl/Kwalifikowalnosc+w+ramach+Europejski>

[ego+Funduszu+Rozwoju+Regionalnego+EFRR/Dokumenty/](#)

8. Dlaczego w poszczególnych krajach interpretacje dotyczące rozliczenia projektu w zakresie kwalifikowalności są różne?

Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 448/2004 z 10 marca 2004 roku zmieniające rozporządzenie Komisji 1685/2000 w sprawie szczegółowych zasad wdrażania rozporządzenia 1260/1999 w zakresie uznawania wydatków na działania współfinansowane z funduszy strukturalnych jest na tyle obszerne, że dopuszcza różnorodność interpretacji w krajach Unii Europejskiej objętych współpracą. Rozporządzenie upoważnia państwa członkowskie w sposób bezpośredni do ustanowienia szczegółowych przepisów w zakresie rozliczenia kosztów pośrednich oraz wkładu rzeczowego. Powodowane jest to faktem, iż ostateczna odpowiedzialność za fundusze spoczywa na poszczególnych państwach członkowskich biorących udział w programie. W edycji programu CADSES w latach 2000-2006 podjęto działania mające na celu koordynację kontroli I stopnia, w okresie programowym 2007-2013 przewidywana jest dalsza koordynacja prac w tym zakresie.

9. Jak należy rozumieć zmiany pomiędzy liniami budżetowymi, których sumaryczna wartość nie może przekroczyć 20% wartości budżetu. Czy np. zmiana między liniami w ramach danej akcji jest zaliczana do reguły 20%, czy zmiana pomiędzy akcjami, ale w ramach tej samej linii jest zaliczana do reguły 20%, czy zmiana pomiędzy pakietami akcji, ale w ramach tych samych linii budżetowych jest zaliczana do reguły 20%, czy transfer środków pieniężnych pomiędzy latami jest zaliczany do reguły 20%?

Reguła 20 % znajduje zastosowanie do kwot przypisanych liniom budżetowym oraz pakietom zadaniowym na poziomie całego projektu. Ta definicja implikuje, iż przesunięcia pomiędzy poszczególnymi akcjami w ramach danego pakietu zadaniowego są jak najbardziej dopuszczalne o ile jest to konieczne dla realizacji projektu. Przesunięcia między liniami budżetowymi oraz pakietami zadaniowymi należy rozpatrywać odrębnie.

* Szczegółowe informacje dotyczące procedury modyfikacji projektów są zawarte w "Project Management Handbook. Section III Project Changes", s. 73 i nast. Podręcznik jest dostępny na oficjalnej witrynie internetowej programu CADSES pod adresem: http://www.cadses.net/media/files/pmh_complete.pdf

10. Czy istnieje możliwość modyfikacji budżetu przekraczającej regułę 20%? Jeżeli tak, jaka jest procedura zmian?

Tego typu zmiany klasyfikowane są jako modyfikacje, czyli zmiany naruszające podstawę wyboru projektu przez Komitet Sterujący. W związku z powyższym Komitet Sterujący musi być włączony w rozpatrywanie wniosku. Wnioski rozpatrywane są zawsze indywidualnie; decyzja o ich akceptacji lub odrzuceniu pozostaje w gestii Komitetu Sterującego. Procedura wnioskowania jest właściwa dla modyfikacji.

* Szczegółowe informacje dotyczące procedury modyfikacji projektów są zawarte w *"Project Management Handbook. Section III Project Changes"*, s. 73 i nast. Podręcznik jest dostępny na oficjalnej witrynie internetowej programu CADSES pod adresem: http://www.cadses.net/media/files/pmh_complete.pdf

11. Jeśli partner nie jest w stanie ponieść zaplanowanych do końca roku wydatków, to czy środki te przypadną, czy można przenieść je na rok następny?

W przypadku projektów zaaprobowanych w trzeciej i czwartej rundzie aplikacyjnej - umowa pomiędzy Instytucją Zarządzającą oraz partnerem wiodącym (Subsidy Contract) stwarza możliwość automatycznego przesunięcia 20% planowanych na dany rok wydatków na poczet roku następnego. Na mocy Subsidy Contract Instytucja Zarządzająca ma możliwość wycofania części środków w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy minimalnym (80%) oraz faktycznym poziomem wydatków w przypadku gdy projekt nie przedłoży wniosków o płatność w wysokości odpowiadającej przynajmniej 80% zaplanowanych na dany rok wydatków. Ostateczna decyzja Instytucji Zarządzającej w tym względzie uzależniona jest od poziomu wydatków programu w świetle tzw. reguły N+2 za lata 2006 oraz 2007 (*na podstawie pozytywnych wyników uzyskanych w roku 2005, Instytucja Zarządzająca zezwoliła na dokonanie przesunięć z roku 2005 na poczet roku 2006 w wysokości przewyższającej 20% wydatków planowanych na rok 2005*)

12. Miasta partnerskie oczekują od partnera prac doradczych. Tego typu działań nie przewiduje się w obecnej wersji budżetu. Czy istnieje możliwość stworzenia takiego działania?

Działania realizowane w ramach projektu muszą być ujęte we wniosku aplikacyjnym. Włączenie dodatkowych działań, nieprzewidzianych we wniosku aplikacyjnym jest przedmiotem decyzji Komitetu Sterującego. W uzasadnionych przypadkach partner wiodący może wnioskować o dokonanie odpowiedniej zmiany zgodnie z procedurą właściwą dla modyfikacji. Wnioski tego typu (zmiany merytoryczne) są rozpatrywane indywidualnie, w oparciu o uzasadnienie partnera wiodącego.

13. Czy rezygnacja z realizacji przedsięwzięcia „Small investments”, ujętego we wniosku niesie za sobą dodatkowe skutki oprócz zmniejszenia się kwoty projektu o sumę przeznaczoną na daną inwestycję?

Wniosek aplikacyjny stanowiący integralną część umowy pomiędzy partnerem wiodącym oraz Instytucją Zarządzającą ma charakter wiążący. Brak realizacji działań wskazanych we

wniosku aplikacyjnym oznacza zasadniczo niedotrzymanie warunków umowy o przyznaniu grantu. Decydującym dla ostatecznej weryfikacji jest charakter wydatku, np. jeżeli planowany wydatek jest warunkiem realizacji projektu pilotażowego i jego usunięcie łączy się z zaniechaniem realizacji integralnej części projektu – wówczas istnieje podstawa do zastosowania konsekwencji właściwych dla niedotrzymania warunków umowy.

14. **Czy można przesunąć środki do linii budżetowej „Others” w przypadku, kiedy żaden z partnerów projektowych nie ma wpisanych środków w ramach tej właśnie linii? Na jakich zasadach odbywa się przesuwanie środków między poszczególnymi liniami budżetowymi?**

Tak zgodnie z regułą 20% - patrz odpowiedź na pytanie 1 oraz 3

* Szczegółowe informacje dotyczące procedury modyfikacji projektów są zawarte w *”Project Management Handbook. Section III Project Changes”*, s. 73 i nast. Podręcznik jest dostępny na oficjalnej witrynie internetowej programu CADSES pod adresem: http://www.cadses.net/media/files/pmh_complete.pdf

15. **Kto powinien zdecydować, czy dodatkowy zakup, który partner zmierza rozliczyć w ramach linii budżetowej nr 7 „Inne” może być w tej linii ujęty – partner wiodący czy audytor?**

Partner wiodący zgodnie z regułą 20%, jakkolwiek z uwagi na ogólną definicję wydatków kwalifikowalnych w ramach tej linii budżetowej (def. „wydatki, które nie są kwalifikowane w ramach pozostałych linii budżetowych”) zaleca się konsultacje planowanych zmian z audytorem.

16. **Czy jest możliwa zmiana jednostki realizującej projekt (np. w wyniku przekazania kompetencji w danym zakresie innej jednostce) przy zachowaniu wszystkich warunków przewidzianych dla partnera?**

Zmiana partnera/jednostki realizującej projekt wymaga uprzedniej zgody Instytucji Zarządzającej lub Komitetu Sterującego. Partner wiodący powinien wystąpić z wnioskiem o dokonanie tego typu zmiany zgodnie z procedurą właściwą dla modyfikacji.

17. **W projekcie uczestniczą także partnerzy niefinansowi, którzy są ujęci w harmonogramie realizacji projektu. Jak należy postępować, jeśli partner ten wycofał się, a w budżecie partnera finansowego są uwzględnione środki na współpracę z partnerem niefinansowym?**

Partner wiodący zobligowany jest do informowania o wycofaniu partnera niefinansowego zgodnie z procedurą właściwą dla modyfikacji. Re-alokacja środków będąca następstwem tej zmiany może zostać dokonana zgodnie z regułą 20%. W przypadku konieczności dokonania zmian w zakresie alokacji środków, wykraczającej poza ramy zdefiniowane

przez regułę 20%, partner wiodący ma możliwość wnioskowania o dokonanie zmiany także zgodnie z procedurą właściwą dla modyfikacji.

18. Czy można przesuwac środki między „Work Package’ami”?

Tak zgodnie z wytycznymi reguły 20% (patrz odpowiedź na pytanie 1 i 3)

* Szczegółowe informacje dotyczące procedury modyfikacji projektów są zawarte w *”Project Management Handbook. Section III Project Changes”*, s. 73 i nast. Podręcznik jest dostępny na oficjalnej witrynie internetowej programu CADSES po adresem: http://www.cadses.net/media/files/pmh_complete.pdf

19. Czy można rozliczać koszty delegacji krajowych, niezbędnych do realizacji projektu, ale nie ujętych w harmonogramie, np. wizyty w regionie w celu konsultacji?

Punktem wyjściowym analizy kwalifikowalności jest weryfikacja zgodności planowanych działań/wydatków z wnioskiem aplikacyjnym. Z uwagi na ograniczenia techniczne opis zawarty we wniosku aplikacyjnym ogranicza się niejednokrotnie do wskazania najważniejszych działań wyznaczających ostatecznie charakter wydatków. Stąd analiza zgodności planowanych wydatków z wnioskiem aplikacyjnym powinna uwzględniać charakter działań. Pozytywna ocena w tym zakresie pozwala na uznanie wydatków za kwalifikowalne.

20. Czy istnieje możliwość składania wniosków o płatność w okresie krótszym niż raz na pół roku?

Tak, obecnie istnieje możliwość składania wniosków w trybie kwartalnym w następujących terminach: 01/04, 01/07, 01/10, 01/12

21. W jakiej formie i w jakim terminie WST akceptuje raporty składane przez beneficjentów i czy jest to forma pisemna?

Sekretariat informuje beneficjentów o wynikach weryfikacji pisemnie z reguły w terminie 2 m-cy od daty złożenia raportów.

Opracowanie: Wspólny Sekretariat Techniczny programu CADSES, Drezno